

Élet a falakon túl

Az Aradi vértanúk útjától az Ágoston téri templomig

A középkorban a városfalak jogilag és szimbolikusan is határt jelentettek, csak arra vonatkozott a polgárjog, aki a falakon belül élt. Helyszűke miatt sokan kiszorultak a városból, ők a külvárosokban telepedtek le, de elválaszthatatlanul hozzátartoztak a benti élethez.

A barbakán kapuján kilépve átmegyünk az egykori felvonó mozdulatlan deszkáin, megteszünk száz métert és eljutunk Pécs északnyugati szegletéhez. A városfal ugyanolyan, mint máshol, ezért most ne vesztegessünk erre időt. Inkább keljünk át az újonnan átadott körforgalomnál, majd jobbra fordulva komótosan kapaszkodjunk fel az Aradi vértanúk útjának legmagasabb pontjáig. Az 1948-ig Petrezselyem utcának nevezett hely évszázadokig lakatlan volt, keleti és nyugati végén csak egy-egy csorgó oltotta a szőlőhegybe tartó kapások szomját. Itteni lakos nem szerepel sem a török adóösszeírásokban, sem az idevetődött francia hadmérnök, Joseph Haiüy 1687-ben készített térképén sem. Talán jobb is, mert az elmúlt két évszázadban itt élők rá sem ismernének egykori utcájukra. Az 1980-as években zajló városrendezés során ugyanis az utca déli oldalán álló házakat elbontották, a földet pedig több méter mélyen kiszedték, hogy az akkor épülő alagútba vezethessék a forgalmat.

Mára megbékélt a város, főleg, hogy civil kezdeményezés révén 1991–97 között neves művészek elkészítették az aradi 13 tábornok mellszobrait, ahová minden év október 6-án óvodáscsoportok hoznak mécesest, és fényeik esténként versenyre kelnek a városi világítással. Természetesen nem csak ezért érdemes vállalni a kaptatót, ugyanis gyönyörű panoráma tárul a szemünk elé, nem véletlen, hogy a sétány padjain jó időben nehéz ülőhelyet találunk. Ha nem sikerül, ne keseredjünk el, mert

a parányi Sóllyom pincében Pécs egyik legjobb borozóját tisztelhetjük, utánozhatatlan békebeli hangulata és cirkandlija felülmúlhatatlan.

Miután felfrissültünk, az utcát keleti irányban elhagyva átvágunk a Hunyadi utcán, majd újra lépcsőzhetünk, hogy az alagút tetején ismét szusszanhassunk egy pillanatra. Az építmény teteje a szerelmesek egyik legromantikusabb találkahelyének számít. Bal kéz felől a domboldalon egy gyönyörű kápolna fehérlik, amit érdemes körüljárni. Valójában a középkori Szűz Mária szőlőhegyen vagyunk, ahová gyakran vonult fel vallási körmenet, hogy itt könyörögjön a jó időjárásért. A szokás a török korban is fennmaradt, és ennek köszönhetően kezdtek el ide 1701-ben építkezni. Először a stációk egy része és a barokk kapu készült el, a klasszicista stílusú kápolnát Ábel József pécsi takács emelte magánalapítványként. A 14 stáció vasdomborművét pedig a millennium évében állították. Sajnos ma többnyire zárva van, ezért inkább induljunk tovább a Malomszeg irányába.

Követve a városfal nyomvonalát, Pécs egyik régi városrészéhez érkezünk, a zegzugos keskeny utcák, sikátorok, a kicsiny házak jelzik, hogy évszázados múltja van a környéknek. Főleg iparosok, kézművesek laktak, akik az akkor még nyíltan folyó Tettye-patak vizét használták. Mára a patakot a föld alá kényszerítették, csak az esős időkben gyakran járhatatlan utcácskák hordozzák a múltat. No meg a Kálvária úton csak éppen látható Mindenszentek temploma, amelynek 1157-ben felszentelt falai láttak jezsuita páttert, unitárius prédikátort, és ahol a híres Skaricza Máté is megfordult az 1588. évi Pécsi Disputa alkalmával. A Tettye utcában néha még visszhangoznak a kármelita kolostorba először igyekvő lányok cipellői, de egyre kevesebben hallják meg. Mi is menjünk tovább, hogy visszatérve a főútra, egy kanyar után elérjünk az Ágoston téri templom szamaríves ablakaihoz. Nézzünk szét a körülötte felújított parkban, érdemes.

LEJEGYEZTE: DR. VARGA SZABOLCS

FOTÓK: MÜLLER NÁNDOR

